

การวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเสียงจากโรงงานที่มีผลกระทบต่อชุมชน

นายรังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-745-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016977 i 10310290

LEGAL ANALYSIS ON NOISE CONTROL FROM FACTORIES
WITH GIVE IMPACT TO THE COMMUNITY

Mr. Rangsichai Bannakijwijarn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-745-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมเสียงจากโรงงานที่มีผลกระทบต่อชุมชน
โดย นาย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนุกต์ กิติ์ พูลเกษ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ เศรษฐ์มานิต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุตาศิริ วศวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ จรณชัย ศัลยพงษ์)

รังสิขัย บรรณกิจวิจารณ์ : การวิเคราะห์กฎหมาย เกี่ยวกับการควบคุมเสียง
จากโรงงานที่มีผลกระทบต่อชุมชน (LEGAL ANALYSIS ON NOISE CONTROL
FROM FACTORIES WITH GIVE IMPACT TO THE COMMUNITY)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.มัทยา จิตติรัตน์, 124 หน้า.

ปัญหาเรื่องมลภาวะทางเสียงจัดว่าเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ถ้ามิได้มีการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขแล้ว ก็ในวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้เขียนได้จากการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลภาวะทางเสียง โดยเฉพาะเสียงที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม ประการหนึ่ง กฎหมายไทยกำหนดเหตุเดือดร้อนรำคาญเรื่องเสียงดังไว้ชัดเจนแค่ไหน ประการหนึ่งกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานจากเสียงรบกวนมากน้อยแค่ไหน และอีกประการหนึ่งก็คือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายอันเกิดจากมลภาวะทางเสียง มีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน

จากการศึกษาวิจัยโดยวิธีการค้นคว้าศึกษาเนื้อหารายละเอียดของกฎหมาย และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลกฎหมายของรัฐ รวมทั้งการเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อคู่ถึงปัญหาและทัศนคติของประชาชน พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลกฎหมายของรัฐยังมีประสิทธิภาพในการทำงานไม่สมบูรณ์ ส่วนทัศนคติของประชาชนนั้นเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมดูแลกฎหมายของรัฐยังมีประสิทธิภาพในการทำงานไม่สมบูรณ์เช่นกัน และจากการศึกษาพบว่ามีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง 3 แห่ง และหน่วยงานของรัฐที่สนับสนุนไม่ต่ำกว่า 3 แห่ง หน่วยงานของรัฐเหล่านี้ยังขาดการประสานงานซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยนี้คือ ควรจะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนและควรจะมีมาตรการระยะสั้น โดยประกาศใช้มาตรฐานของเสียงในชุมชนขึ้นไว้บังคับและมีการแก้ไขพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2484 เพื่อเป็นการคุ้มครองประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้กับโรงงาน ผู้วิจัยเห็นควรที่จะจัดตั้งองค์กรหนึ่งขึ้นประสานงาน เพื่อให้ปัญหานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยมีแนวความคิดว่าทฤษฎี Police Power เป็นทฤษฎีที่เหมาะสมกับปัญหานี้ซึ่งอาจนำไปใช้ได้

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

RANGSICHAJ BANNAKIJIWIJARN : LEGAL ANALYSIS ON NOISE CONTROL FROM FACTORIES WITH GIVE IMPACT TO THE COMMUNITY : ADVISOR : ASSOC.PROF. MUTTAYA JITTIRAT, 124 pp.

Noise pollution is one of the major environment problem. If there are no control, no prevention and correction, it could be gradually serious. In this thesis I study and research information about law measurement of noise pollution especially generating from industrial factory, How evidently that law imposes nuisance limit, how present law protects people near factory from noise, if concerned organization about law enforcement on noise pollution can operate efficiently or not.

From research by law study and interviewing control state official including questionnaire about attitude and problem, people and I found that control state officials don't work efficiently. There are only 3 state organizations responsible for this and more than 3 state organizations supporting this which these organizations lack cooperation.

Proposal for this research is that state officials should realize their roles and duties and there ought to have short-period measurement about noise standard in community and correct public health act 1941 (B.E.2484) for protecting people near factory. In my opinion another organization ought to have been set up in order to cooperate and correct these problems. Police power concept could be suitable theory to solve these problems.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ ถ้าปราศจากบุคคลที่ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ กำลังใจ และกำลังทรัพย์ตั้งจะขอกล่าวนามดังต่อไปนี้

ท่านรองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ ไชวโกลกุล หัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำ ในการจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย จึงกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมภูศักดิ์ พูลเกษ กรรมการจาก คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดทำ เค้าโครงวิทยานิพนธ์ และในระหว่างการเขียนวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และได้ช่วย แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ ที่ได้กรุณา สละเวลามาเป็นประธานคณะกรรมการในการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และในการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ เศรษฐ์มานิต กรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำในการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และได้ให้ความกรุณาในการสละเวลามาเป็นกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ สุตาศิริ วัฒนวงศ์ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำในการสอบ เค้าโครงวิทยานิพนธ์และกรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ จรณชัย ศัลยพงษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณวิชัย บรรณกิจวิจารณ์ พี่ชายที่ให้คำแนะนำการแปลเอกสาร ต่างประเทศและช่วยแปลเอกสารต่างประเทศให้แก่ผู้วิจัย

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและประโยชน์ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์และสังคมส่วน รวมอยู่บ้าง ความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมกราบเป็นกตเวทิตาแต่บิดามารดาของ ผู้วิจัยซึ่งให้การสนับสนุนทางการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษาและ ขอน้อมกราบเป็นกตเวทิตาแต่บูรพาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และคุณธรรม แก่ผู้วิจัยมาตลอด ส่วนขอบพร่องทั้งหลาย ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและกราบขออภัย ต่อความบกพร่องทั้งหลายไว้ ณ โอกาสนี้

นาย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 สมมุติฐานแนวความคิดและทฤษฎีของการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมลภาวะทางเสียงจากโรงงานที่มีผลกระทบต่อประชาชน	9
2.1 บททั่วไปเกี่ยวกับเสียง	9
2.2 บทวิเคราะห์ศัพท์	11
2.3 ลักษณะและองค์ประกอบของเสียง	14
2.4 หูและการได้ยิน	15
2.5 แหล่งกำเนิดของมลภาวะทางเสียง	16
2.6 อันตรายจากมลภาวะทางเสียง	17
2.7 ทฤษฎีและหลักกฎหมายที่คุ้มครองผู้เสียหายออกจากมลภาวะทางเสียง	20
3. กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเสียงจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อชุมชน	29
3.1 แนวนโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวกับการควบคุมมลภาวะทางเสียงจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อชุมชน	29
3.2 องค์กรและกฎหมายควบคุมมลภาวะทางเสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม	31

	ท	
3.2.1	หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง	32
3.2.1.1	กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	32
3.2.1.2	กองอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	38
3.2.1.3	หน่วยราชการส่วนท้องถิ่น	42
3.2.2	หน่วยงานของรัฐที่สนับสนุน	45
3.2.2.1	สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	46
3.2.2.2	เจ้าพนักงานตำรวจ	48
3.2.2.3	ศาล	48
3.3	โรงงานอุตสาหกรรม	49
3.3.1	หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม	49
3.3.2	ความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม .	53
3.4	ประชาชนผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงโรงงาน	54
3.4.1	ปัญหาผลกระทบทางเสียงจากโรงงานที่มีผลกระทบต่อชุมชน	54
3.4.2	สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ประชาชนพึงได้รับการคุ้มครอง ...	57
3.4.2.1	การใช้สิทธิโดยอาศัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 59	
3.4.2.2	การใช้สิทธิโดยอาศัยประมวลกฎหมายอาญา	63
3.4.2.3	การใช้สิทธิในการร้องทุกข์ตามกฎหมายมหาชน	64
4	กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุมการใช้เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม	67
4.1	กฎหมายของประเทศอุตสาหกรรมใหม่	68
4.1.1	กฎหมายของประเทศสิงคโปร์	68
4.2	กฎหมายของประเทศที่พัฒนาแล้ว	74
4.2.1	กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา	74
4.2.2	กฎหมายของประเทศญี่ปุ่น	92
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	101
	บรรณานุกรม	109
	ภาคผนวก	113
	ประวัติผู้เขียน	124